

MESTSKÁ ČASŤ BRATISLAVA - RAČA

Materiál na rokovanie Miestneho zastupiteľstva MČ Bratislava-Rača
dňa 29.06.2021

**Správa o výsledku kontroly výdavkov a dodržiavania legislatívnych postupov pri uzatváraní
dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v podmienkach mestskej časti
Bratislava-Rača za obdobie rokov 2018 a 2019.**

Predkladateľ :

JUDr. Jana Bezáková
miestna kontrolórka

Materiál obsahuje :

1. Návrh uznesenia MZ MČ Bratislava-Rača
2. Dôvodová správa
3. Materiál

Zodpovedný :

JUDr. Jana Bezáková
miestna kontrolórka

Spracovateľ :

JUDr. Jana Bezáková
miestna kontrolórka

1.

Návrh uznesenia

Miestne zastupiteľstvo MČ Bratislava-Rača

berie na vedomie

Správu o výsledku kontroly výdavkov a dodržiavania legislatívnych postupov pri uzatváraní dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v podmienkach mestskej časti Bratislava-Rača za obdobie rokov 2018 a 2019.

2. Dôvodová správa

Predkladám správu o výsledku kontroly výdavkov a dodržiavania legislatívnych postupov pri uzatváraní dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v podmienkach mestskej časti Bratislava-Rača za obdobie rokov 2018 a 2019 ako kontroly na základe požiadavky poslancov na vykonanie kontroly ako bodu č. 4 zo schváleného plánu kontrolnej činnosti miestnej kontrolórky na I. polrok 2021 uznesením MZ MČ Bratislava-Rača č. 327/15/12/20/P zo dňa 15.12.2020 a v súlade s §18d ods.1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení.

3. Materiál

SPRÁVA O VÝSLEDKU KONTROLY

Oprávnená osoba: miestna kontrolórka mestskej časti Bratislava-Rača (ďalej aj ako „MK“)

Povinná osoba: mestská časť Bratislava-Rača, t.j. Miestny úrad mestskej časti Bratislava–Rača, Kubačova 21, 831 06 Bratislava, IČO: 00304557 (ďalej aj ako „MÚ“ alebo „povinná osoba“)

Predmet kontroly: kontrola dodržiavania právnych predpisov v oblasti uzatvárania dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru za obdobie rokov 2018 a 2019 (ďalej aj ako „Dohôd“) a overenie zákonnosti a správnosti spôsobu ich uzatvárania ako aj spôsob evidencie.

Cieľ kontroly: dodržiavanie hospodárnosti a efektívnosti vynakladania verejných finančných prostriedkov pri uzatváraní dohôd o vykonaní práce mimo pracovného pomeru.

Kontrolované obdobie: roky 2018 a 2019.

Miesto a čas vykonania kontroly: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Rača od 16.02.2021 do 18.06.2021.

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti miestnej kontrolórky mestskej časti Bratislava-Rača na I. polrok 2021, schváleného uznesením MZ MČ Bratislava-Rača č. 327/15/12/20/P zo dňa 15.12.2020, konkrétne s 4. bodom, v zmysle §18d ods.1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení a v súlade so zákonom č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontrola bola zameraná na kontrolu dodržiavania a uplatňovania všeobecne záväzných právnych predpisov a interných noriem mestskej časti Bratislava-Rača v oblasti uzatvárania dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru s poukazom na zákonnosť a správnosť spôsobu uzatvárania Dohôd a následného overenia objektívneho stavu kontrolovaných skutočností.

Použitá legislatíva ku kontrole:

všeobecne záväzné právne predpisy

1. zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
2. zákon č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
3. zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov,
4. zákon č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov,

Dátum doručenia Návrhu správy z vykonanej kontroly (ďalej aj ako „Návrh správy“) na oboznámenie povinnej osobe:

Kontrolou boli zistené nedostatky, preto bol z vykonanej kontroly vypracovaný Návrh správy, ktorý bol doručený povinnej osobe dňa 18.06.2021, a tým bola kontrola skončená.

Informácia o tom, či povinná osoba podala námietky:

- k zisteným nedostatkom
- navrhnutému odporučeniu
- k lehote na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení a k lehote na splnenie prijatých opatrení.

Povinná osoba v lehote určenej oprávnenou osobou do 23.06.2021 nepodala námietky k zisteným nedostatkom uvedeným v Návrhu správy, a teda má sa za to, že predmetné vytknutia nedostatkov týmto akceptuje. K navrhnutému odporučeniu a k lehote na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení a k lehote na splnenie prijatých opatrení povinná osoba námietky nepodala.

Legislatíva vychádza zo základnej premisy a to, že zamestnávateľia majú povinnosť zabezpečovať plnenie svojich úloh predovšetkým zamestnancami v pracovnom pomere. Výnimočne môžu na plnenie svojich úloh alebo na zabezpečenie svojich potrieb uzavierať s fyzickými osobami aj dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, t.j. dohody o vykonaní práce, dohody o pracovnej činnosti a špecifické dohody so študentmi, t.j. dohody o brigádnickej práci študentov.

K predmetnej kontrole boli oprávnenej osobe ku kontrole predložené evidencie dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, jednotlivé dohody za roky 2018 a 2019, výkazy prác, registračné listy fyzickej osoby pre vznik a zánik poistenia v sociálnej poisťovni, mzdové rekapitulácie a pri vybraných zamestnancoch tiež výplatné pásky.

Zákon č. 311/2001 Z.z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej aj ako „ZP“) upravuje Dohody o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v deviatej časti, §§223 – 228a.

V zmysle §1 ods. 4 ZP pracovnoprávne vzťahy vznikajú najskôr od uzatvorenia pracovnej zmluvy alebo dohody vykonávanej mimo pracovného pomeru.

Zamestnávateľ je povinný v zmysle §224 ods. 2 ZP:

- **písm. d)** viesť evidenciu uzatvorených dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru v poradí, v akom boli uzatvorené,
- **písm. e)** viesť evidenciu pracovného času zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu na základe dohody o brigádnickej práci študentov a dohody o pracovnej činnosti, tak aby bol zaznamenaný začiatok a koniec časového úseku, v ktorom zamestnanec vykonával prácu, a viesť evidenciu vykonanej práce u zamestnancov, ktorí vykonávajú prácu na základe dohody o vykonaní práce tak, aby v jednotlivých dňoch bola zaznamenaná dĺžka časového úseku, v ktorom sa práca vykonávala.

Dohoda o vykonaní práce §226 (ďalej aj ako DoVP)

sa uzatvára písomne, inak je neplatná, najviac na 12 mesiacov a rozsah práce nepresahuje 350 hodín v kalendárnom roku. V dohode musí byť vymedzená pracovná úloha, dohodnutá odmena za jej vykonanie, doba, v ktorej sa má pracovná úloha vykonať a rozsah práce. Dohoda sa uzatvára najneskôr deň pred dňom začatia výkonu práce. Odmena za vykonanie pracovnej úlohy je splatná po dokončení a odovzdaní práce.

Dohoda o brigádnickej práci študentov §227-§228 (ďalej aj ako DoBPS)

môže byť zamestnávateľom uzatvorená s fyzickou osobou, ktorá má štatút žiaka strednej školy alebo štatút študenta dennej formy vysokoškolského štúdia a ktorá nedovŕšila 26 rokov veku v rozsahu najviac 20 hodín týždenne v priemere. Dohoda sa uzatvára písomne, v ktorej musí byť uvedené, dohodnutá práca, dohodnutá odmena za vykonanú prácu, dohodnutý rozsah pracovného času a doba, na ktorú sa dohoda uzatvára. Neoddeliteľnou súčasťou dohody je potvrdenie štatútu študenta.

Dohoda o pracovnej činnosti §228a (ďalej aj ako DoPČ)

sa uzatvára písomne. V dohode musí byť uvedená dohodnutá práca, dohodnutá odmena za vykonanú prácu, dohodnutý rozsah pracovného času (10 hodín týždenne) a doba, na ktorú sa dohoda uzatvára, tá môže byť najviac 12 mesiacov.

Zamestnávateľ je ďalej tiež povinný v zmysle §231 ods. 1 písm. a) zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov:

- prihlásiť zamestnanca do Sociálnej poisťovne najneskôr v deň predchádzajúci dňu, v ktorom začne zamestnávať aspoň jedného zamestnanca, a odhlásiť sa z tohto registra do ôsmich dní odo dňa, v ktorom nezamestnáva už žiadneho zamestnanca.

Zistené skutočnosti/kontrolné zistenia:

A: ROK 2018

V roku 2018 bolo mestskou časťou Bratislava-Rača uzavretých:

- **Dohôd o vykonaní práce** v počte 28
- **Dohôd o pracovnej činnosti** v počte 20
- **Dohôd o brigádnickej práci študentov** v počte 20

V roku 2018 sa uskutočnili voľby do orgánov samosprávy obcí 10.11.2018, kedy povinná osoba uzavrela 11 Dohôd o vykonaní práce na pokrytie činností spojených s prípravou a priebehom predmetných volieb.

Nedostatky:

Nedostatky, ktoré sa vyskytli v roku 2018 a tiež v kontrolovanom období roku 2019 sa týkali nedostatkov vo vykonávaní základnej finančnej kontroly, vedenia evidencie pracovného času zamestnancov, prihlásenia a odhlásenia zamestnancov do/zo Sociálnej poisťovne, absentujúceho potvrdenia o štatúte študenta.

- 1. Nedostatočne vykonaná a v jednom prípade oneskorené vykonanie základnej finančnej kontroly v zmysle §6 a §7 zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.**

Uvedené nedostatky sa týkali:

- základná finančná kontrola bola v jednom prípade vykonaná až po podpise DoPČ,
- v 1 prípade absentovalo vykonanie základnej finančnej kontroly na Dodatku k DoPČ,
- základná finančná kontrola nebola úplná, t.j. absentovalo uvedenie dátumu pri druhom podpise povereného zamestnanca výkonom základnej finančnej kontroly v 5 prípadoch (DoVP), v 3 prípadoch (DoPČ) a v 3 prípadoch (DoBPS), čím došlo k porušeniu vyššie uvedenej legislatívy v tom, že základnou finančnou kontrolou sa overuje súlad pripravovanej finančnej operácie pred samotným úkonom zahŕňajúcim podpis zmluvy (dohody). Taktiež vykonanie základnej finančnej kontroly potvrdzujú osoby (zodpovední zamestnanci) uvedením svojho mena a priezviska, podpisu, dátumu vykonania základnej finančnej kontroly a vyjadrenia, či je, alebo nie je možné finančnú operáciu alebo jej časť vykonať, v nej pokračovať alebo vymáhať poskytnuté plnenie, ak sa finančná operácia alebo jej časť už vykonala.

2. Porušenie §231 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.

Uvedený nedostatok sa týkal:

- v absencii odhlášky jedného zamestnanca zamestnaného na DoBPŠ zo Sociálnej poisťovne.

3. Porušenie §224 ods. 2 písm. e) a §227 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov

Uvedený nedostatok sa týkal:

- v nesprávnom rozpise hodín vo výkaze práce, nakoľko DoBPŠ v zmysle Zákonníka práce je uzatváraná na najviac 20 hodín týždenne. V 1 prípade bol navýšený počet odpracovaných hodín za týždeň o 1 hodinu nad rámec zákonom určeného vymedzenia najviac 20 hodín/týždeň.

4. Porušenie §228 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.

Uvedený nedostatok sa týkal:

- v absentujúcom potvrdení štatútu študenta v 3 prípadoch DoBPŠ, keďže neoddeliteľnou súčasťou dohody je v zmysle vyššie uvedeného, potvrdenie štatútu podľa § 227 ods. 1.

B: ROK 2019

V roku 2019 bolo mestskou časťou Bratislava-Rača uzavretých:

- **Dohôd o vykonaní práce** v počte 36
- **Dohôd o pracovnej činnosti** v počte 28
- **Dohôd o brigádnickej práci študentov** v počte 40

V roku 2019 sa uskutočnili voľby do Európskeho parlamentu 25.05.2019, kedy povinná osoba uzavrela 14 Dohôd o vykonaní práce na pokrytie činností spojených s prípravou a priebehom predmetných volieb a tiež voľby prezidenta Slovenskej republiky v dvoch kolách dňa 16.03.2019 a 30.03.2019, kedy povinná osoba uzavrela 13 Dohôd o vykonaní práce na pokrytie činností spojených s prípravou a priebehom predmetných volieb.

Nedostatky:

1. **Absentujúce a tiež nedostatočné vykonanie základnej finančnej kontroly v zmysle §6 a §7 zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.**

Uvedené nedostatky sa týkali:

- základná finančná kontrola bola v 3 prípadoch vykonaná až po podpise DoPČ,
- základná finančná kontrola nebola úplná, t.j. absentovalo uvedenie dátumu pri podpisoch poverených zamestnancov výkonom základnej finančnej kontroly v 1 prípade DoPČ v zmysle §6 ods. 4 písm. d) zákona č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, kedy orgán verejnej správy finančnou kontrolou overuje súlad so zmluvami uzatvorenými orgánom verejnej správy a osoby vykonávajúce základnú finančnú kontrolu potvrdzujú na doklade súvisiacom s finančnou operáciou alebo jej časťou súlad so skutočnosťami uvedenými v § 6 ods. 4 uvedením svojho mena a priezviska, podpisu, dátumu vykonania základnej finančnej kontroly a uvedením vyjadrenia, či finančnú operáciu alebo jej časť možno vykonať alebo nemožno vykonať, či vo finančnej operácii alebo jej časti možno pokračovať alebo nemožno pokračovať alebo či poskytnuté plnenie treba vymáhať alebo poskytnuté plnenie nie je potrebné vymáhať, ak sa finančná operácia alebo jej časť už vykonala.

Oceňujem zdokladovanie vykonania základnej finančnej kontroly ako súčasť uzavretia jednotlivých dohôd v spise pracovníčky personalistky, čo v minulých obdobiach absentovalo a kedy sa nachádzalo potvrdenie o vykonaní základnej finančnej kontroly v iných spisoch netvoriacich súčasť originálu Dohôd, ktoré sa neskôr v zmysle registratúry archivujú.

2. **Porušenie §228 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov.**

Uvedený nedostatok sa týkal:

- v absentujúcom potvrdení štatútu študenta v 2 prípadoch DoBPS, keďže neoddeliteľnou súčasťou dohody je v zmysle vyššie uvedeného, potvrdenie štatútu podľa § 227 ods. 1.

Taktiež neodporúčam prikladať k Dohodám len fotokópiu (použitie v 12 prípadoch) potvrdení o štatúte z minulého obdobia, nakoľko status študenta v čase podpisu konkrétnej dohody už

nemusel byť platný ako v čase potvrdenia z minulého obdobia, resp. dokladanie potvrdenie štatútu študenta s dátumom až mesiac po vykonaní práce.

3. Porušenie §224 ods. 2 písm. e) a §228a ods. 1 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov

Uvedený nedostatok sa týkal:

- v nesprávnej evidencii pracovného času vo výkaze práce v 2 prípadoch DoPČ, nakoľko DoPČ v zmysle Zákonníka práce je uzatváraná na rozsah pracovného času 10 hodín týždenne. V uvedených prípadoch bol rozsah v dvoch prípadoch prekročený o 1 hod., v druhom o 0,5 hodiny.

4. Porušenie §228a zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov

Uvedený nedostatok sa týkal:

- v uvedení dohodnutej práce v kontexte na jej vyplatenie v zmysle výkazu práce, kde v 1 prípade išlo o vyplatenie odmeny za jeden mesiac vo výške 200 € za činnosť, ktorá nebola činnosťou dohodnutou na DoPČ s týmto zamestnancom,
- v jednom prípade tiež došlo k porušeniu zákonného ustanovenia doby najviac 12 mesiacov, na ktorú sa predmetná Dohoda uzatvára, kedy došlo k uzavretiu Dohody na obdobie od 14.11.2019 do 31.12.2020.

Na základe tejto kontroly vyplynuli tiež zistenia veľkého nárastu v počte Dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru oproti napr. kontrolovanému obdobiu rokov 2015, 2016, 2017 Kontrolou zo dňa 18.06.2019 ako aj samotnému navýšeniu v roku 2019 Dohôd o brigádnickej práci študenta o polovicu oproti kontrolovanému obdobiu roku 2018, kedy len 17 ks DoBPŠ sa týkalo „výpomoci a asistenčnými službami na Račianskom vinobraní“ s dohodnutou odmenou každého zamestnanca vo výške 4€ na hodinu v konečnom výsledku cca. 1.104 € ako aj rôznej konzultačnej činnosti v oblasti investícií (920€), práva a legislatívy (90€), pri riešení otázok verejného obstarávania (1.650€), riešenia koncepcie oddelenia pre sociálne veci a riešenie aktuálnych terénnych situácií (640€), k vybraným stavebným zámerom (260€) a demografickej prognózy počtu detí vrátane aktuálnych developerských projektov (2.000€).

Odporúčania:

- zabezpečiť dôslednejšie vykonávanie základnej finančnej kontroly, najmä dbať na jej úplnosť, tzn., aby bola bez absentujúcich skutočností v zmysle zákona č. 357/2015 Z.z.,
- dbať na zákonnosť dokladovania štatútu študenta ako neoddeliteľnej súčasť Dohody o brigádnickej práci študenta pri dodržaní §228a ods. 2 zákona č. 311/2001 Z.z.,
- dôslednejšie zotrvávanie na vypisovaní výkazov práce ako určujúcich činiteľov na vyplatenie dohodnutej odmeny za odpracovaný dohodnutý rozsah práce tak, aby nedochádzalo k nejednoznačnosti a nepresnosti v odpracovaných hodinách potrebných pre vyplatenie dohodnutej odmeny pri zachovaní dohodnutého zákonného rozsahu práce,
- dôslednejšie dodržiavanie dohodnutého hodinového rozsahu pracovného času tak, aby nevznikali pochybnosti pri vyplatení odmeny za dohodnutý rozsah práce,

- dôslednejšie dbať na zákonnosť pri uzatváraní dohôd tak, aby nedochádzalo k porušovaniu zákona v max. nožnej dlžke doby, na ktorú sa uzatvára,
- do budúca zvažiť, či mnohé administratívne, právne, technické činnosti nie je možné vykonávať tzv. „kmeňovými zamestnancami“,
- dbať na skutočnosť odmeňovania, ktoré nemôže byť dohodnuté výhodnejším spôsobom ako v prípade, že by práca rovnakého druhu bola vykonávaná zamestnancom v pracovnom pomere na základe pracovnej zmluvy pri zachovaní §224 ods. 2 zákona č. 311/2001 Z.z. Zákonníka práce v z.n.p..

Záver:

Z výsledkov kontroly vyplynuli vyššie uvedené opakujúce sa nedostatky v kontrolovanom období.

Lehota na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení:

Miestna kontrolórka určila povinnej osobe lehotu na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení najneskôr **do 30.09.2021**, ktorá v čase podania tejto Správy MZ MČ Bratislava-Rača plynula.

Lehota na splnenie prijatých opatrení:

Miestna kontrolórka určila povinnej osobe v Správe z vykonanej kontroly lehotu na splnenie prijatých opatrení najneskôr **do 31.12.2021**, ktorá rovnako v čase podania tejto Správy MZ MČ Bratislava-Rača plynula.